

Otthonom, Erdély

Hargita fenyvesei között igencsak szép számban élnek még a hagyományok. A Csík vidéki székelyek a mai napig őrzik és tartják azokat a szokásokat, amiket a nyugati magyarok már régen elfelejtettek. Csíkszentdomokos falu lakói rendszeresen tartják a falu szokásait és hagyományait, a lakodalmakat is hagyománytisztelő módon tartják, ami teljesen visszarepíti a vendégeket a régi világba, amikor még nem voltunk a technológia rabjai, és szántunk időt az eszmei értékekre, na meg egymásra is, és nem volt mindenki csakis a maga világával elfoglalva.

A lakodalom pontosan három napig tart: csütörtök, szombat és vasárnap. Az asszonyok együtt sütnek-főznek az udvar közepén. A hajadon lányok és az ifjú fiúk együtt díszítenek fel virágokkal négy közepes méretű fenyőfát, amit csütörtök délután zenés parádéval felállítanak a menyasszony és a vőlegény szülőházának kapujába – ezt ágverésnek nevezik. Az ágverés során mindenki székely népviseletben van, és virágokkal díszített lovaskocsin viszik a fenyőket. A lovaskocsin kizárólag csak fiúk ülhetnek, akik népdalokat énekelnek. Ugyancsak csütörtök este, a menyasszony szülőházának udvarán, a fiatalok egy ún. előesküvőt tartanak, ahol esznek, isznak és mulatnak. Ennek a napnak az estéjén a legények kirabolják a menyasszony szülőházát, és az értékeket, amiket elvittek, az ifjú párnak adományozzák a házasságkötés után.

A második nap kerül sor magára a lakodalomra. A vőlegény bocskai viseletbe, a menyasszony pedig hosszú fehér ruhába öltözik. Szigorú előírás, hogy a menyasszony csakis akkor tehet fátylat a fejére, ha az ártatlansága még megvan. Közvélemény-kutatások szerint a fiúk még most is, a XXI. században, figyelembe veszik azt, hogy kedvesük érintetlen-e vagy sem. A koszorús lányok és fiúk székely népviseletbe öltöznek. Dél fele a vőlegény elindul a vőfélyel és a násznéppel kikérni a menyasszonyt. A menyasszony szülőházánál a vőfély verses viccekkel próbálja kikérni a menyasszonyt a házigazdától, aki először három lányt küld ki, és csak aztán a menyasszonyt. A menyasszony mirtuszt helyez el a vőlegény mellkasán, aki pedig csokrot ad menyasszonyának. Ezután a menyasszony a keresztszülei és bérmakeresztzülei mellkasára is mirtuszt tűz,

majd a családtagjaira is. Miután mindez megvolt, a menyasszony elbúcsúzik a testvéreitől, és megköszöni szüleinek a jóságukat. A templomba érve, a vőlegényt a bérmakeresztanya kíséri be, a menyasszonyt pedig a bérmakeresztapa. A templomi ceremónia és a polgári esküvő után elkezdődik maga a lakodalom, a mulatság. A zenét hagyományos zenekar játssza, melynek általában a hegedűs a „frontembere”. A fő asztalnál nem a szülők foglalnak helyet az ifjú pár mellett, hanem a bérmakeresztaszülők.

A tánc csak akkor kezdődhet el, ha a menyasszony és a vőlegény megnyitották azt egy tánccal. Azok a lányok, akik nem férjezettek, csak azután táncolhatnak, ha édesapjuk felkérte már őket egy táncra. A násznépnek az esküvő alatt feladatok vannak kiosztva, és akik teljesítik azokat, jutalomban részesülnek. Ilyen például, hogy ellopják a menyasszonyt, majd annak a csokrát és cipőjét, aztán meg a vőlegényt, valamint az ő mirtuszát és cipőjét. A lakodalom elmaradhatatlan tartozéka a házi szilvapálinka, a jó diós kürtőskalács és a töltött káposzta. Domokoson úgy tartják, hogy ha megjelennek a „domokosi cigányok”, akkor az szerencsét hoz majd a gyermekáldásnál. A lakodalom vége fele, amikor a zenészek már elhúzták az utolsó nótákat, az ifjú pár elvonul a vőlegény szülői házába.

Az utolsó napon, vasárnap, a menyasszony új fehér ruhát vesz fel, és megtartják az úgynevezett „második lakodalmat”. Mivel a székelyeknél szent dolog az étel, ezért olyanról, hogy ételgazdálkodás, szó sem eshet, így megeszik és megisszák az estéről maradt fogásokat és italokat. Ugyanúgy táncolnak és mulatnak, mint előző nap. A harmadik napon inkább csak a fiatalok vesznek részt.

A bölcsőm azokból a szent fenyőkből készült, amelyek ott állnak ezeknek a falvaknak a határain. Én, mint Arad megyei magyar székely, akinek a vérvonala erről a helyről indul, fontosnak tartom, hogy ne feledkezzünk meg ezekről az apró, de annál fontosabb eszmei értékekről. Lehet, hogy másoknak ezek a szokások nem számítanak semmit, és úgy gondolják, hogy már idejét múlttá váltak, de ezeknek az apró dolgoknak igenis fontos szerepük van abban, hogy fenntartsuk, megőrizzük a magyarságunkat. Azért választottam pont a lakodalmi szokásokat, mert úgy vélem, hogy pont ezt a rendkívül fontos eseményt kezdik a fiatalok más kultúrák szokásai szerint tartani. Olyan szokásokat kezdünk el megtartani, amik nem a mi

kultúránkban gyökereznek... és közben észre sem vesszük, hogy így a mi hagyományaink szépen lassan a feledés homályába vesznek. Generációról generációra egyre több magyar szokás felejtődik el. De megnyugtató, hogy még vannak ezek az érintetlen, kis falvak, ahol még él a magyarság, ahol a szülők magyar hagyományok ápolására nevelik a gyermekeiket, és azok is az övéiket. Ezeken a helyeken nem engedik magukat befolyásolni, és úgy gondolom, hogy évszázadok múlva is élni fognak ezek a hagyományok, függetlenül attól, hogy milyen fejlett lesz a technológia. Én büszkén vállalom gyökereimet, ápolom őseim hagyományait, és a jövőben, amikor elérkezik az a nap, amikor összekötöm valakivel az életemet, ugyanezen szokásokat szeretném megtartani. Mert ez így szép, és csak így tudok majd példát mutatni a gyermekeimnek, hogy igenis magyarok vagyunk, és ezt nem veheti el tőlünk senki.

Források:

Balázs Lajos: *Sorsfordulások rítusai a székely-magyaroknál II.*, Pallas-Akadémia Könyvkiadó, 2015.